

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Фаховий коледж Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії
ім. Тараса Шевченка

Циклова комісія природничих дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

**Заступник директора з
навчальної роботи**

Павло ЯЛОВСЬКИЙ

«*серпень*» 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи науково-педагогічних досліджень та академічна доброчесність

Освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**

Галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**

Спеціальність **012 Дошкільна освіта**

Освітньо-професійна програма **Дошкільна освіта**

Кременець – 2025

Гура А. М. Основи науково-педагогічних досліджень та академічна доброчесність: робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів фахової передвищої освіти з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 012 Дошкільна освіта. Кременець, 2025. 13 с.

Розробник:

Гура Антоніна Миколаївна – доктор філософії, доцент, викладач циклової комісії природничих дисциплін Фахового коледжу КОГПА ім. Тараса Шевченка.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії природничих дисциплін

Протокол від «29» серпня 2025 р. № 1

Голова циклової комісії

Ірина БЕЛОВА

1. Вступ

Вивчення курсу «Основи науково-педагогічних досліджень та академічна доброчесність» формує уяву про сучасний рівень і методи проведення наукових досліджень. Основними завданнями є ознайомлення з особливостями наукової роботи та її організації, значенням сучасних досліджень у педагогічній галузі; ознайомлення зі специфікою педагогічного експерименту; усвідомлення значення правильного підбору об'єкта та предмета дослідження для вирішення тих чи інших проблем. Навчальна дисципліна «Основи науково-педагогічних досліджень та академічна доброчесність» є основним компонентом у структурно-логічній схемі освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра.

Освітній компонент «Основи науково-педагогічних досліджень та академічна доброчесність» є провідною дисципліною у підготовці майбутніх педагогів, яка має забезпечити теоретичну, практичну і методичну готовність здобувачів фахової передвищої освіти до організації і проведення наукової діяльності.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Обов’язкова (ОК 17)
Змістових модулів – 3	Спеціальність 012 Дошкільна освіта,	
Загальна кількість годин – 60		2-й
		Семестр
		3-й
Тижневих годин – 2	Освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр	Лекції
		10 год.
		Практичні, семінарські
		22 год.
		Самостійна робота
		28 год.
		Вид контролю: залік

Примітка. Співвідношення кількості аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить 53,3 % / 46,7 %.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи науково-педагогічних досліджень та академічна доброчесність» є ознайомлення здобувачів фахової передвищої освіти зі специфікою, організацією наукової роботи в різних її формах (індивідуальній, груповій та колективній) і на різних її рівнях, та створення належної теоретико-методичної бази для подальшої наукової діяльності.

Завдання:

- 1) вивчення теоретичних основ організації та проведення наукових досліджень;
- 2) формування умінь і навичок застосування методів наукового дослідження у процесі розв'язання практичних задач;
- 3) поєднання навчально-виховного процесу з науковими пошуками;
- 4) підготовка і розробка необхідної наукової документації для вихователя закладу дошкільної освіти.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у здобувачів фахової передвищої освіти повинні бути сформовані такі **компетентності**:

Інтегральна компетентність. Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, що передбачає застосування загальних психологопедагогічних теорій та фахових методик дошкільної освіти та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль за іншими особами у визначених ситуаціях.

ЗК6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8 Здатність використовувати інформацію та комунікаційні технології.

СК1 Здатність до формування наскрізних умінь у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку: виявляти творчість та ініціативність, керувати емоціями, висловлювати та обґрунтовувати власну думку, критично мислити, ухвалювати рішення, розв'язувати проблеми та співпрацювати в колективі.

СК14 Здатність до саморозвитку та самореалізації з використанням перспективного педагогічного досвіду, освітніх інновацій у професійній діяльності.

СК15 Здатність до комунікативної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

Програмні результати навчання

Нормативний зміст вивчення здобувачами фахової передвищої освіти навчальної дисципліни «Основи науково-педагогічних досліджень та академічна доброчесність» сформульований у таких програмних результатах навчання:

РН3 Встановлювати зв'язок між процесом розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до їхніх вікових особливостей.

РН4 Окреслювати завдання, форми взаємодії «родина – заклад дошкільної освіти – початкова школа» та їх реалізації в умовах закладу дошкільної освіти.

РН5 Виявляти та узагальнювати результати різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку з використанням педагогічних технологій.

РН7 Передбачати та оцінювати результати власної діяльності з урахуванням закономірностей освітнього процесу закладу дошкільної освіти.

РН8 Визначати концептуальні засади, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН9 Визначати завдання, зміст специфічно дитячих видів діяльності (предметно-практичної, ігрової, пізнавальної) та організовувати їх відповідно до освітніх програм

РН13 Знати нормативно-правові документи, законодавчі акти у сфері дошкільної освіти і використовувати їх у практичній діяльності.

РН16 Володіти методиками та технологіями зони актуального та ближнього розвитку дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку різного рівня розвитку.

РН19 Аналізувати перспективний педагогічний досвід в системі дошкільної освіти та використовувати його в подальшій роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Наука і суспільство

Тема 1. Вступ. Наука – продуктивна сила розвитку суспільства.

Загальні відомості про науку. Історія розвитку педагогічної науки в Україні. Організація наукової діяльності в Україні.

Вимоги до науковця. Професійно-етичні аспекти наукових досліджень. Історичні аспекти становлення науки.

Тема 2. Методологія, типологія та етапи науково-педагогічного дослідження.

Поняття про методологію науково-педагогічних досліджень. Наука як соціальний інститут. Методологічні основи наукового дослідження. Рівні психолого-педагогічних досліджень.

Змістовий модуль 2. Основи науково-педагогічного дослідження й академічна доброчесність

Тема 3. Організаційні основи науково-педагогічних досліджень.

Процес науково-педагогічного дослідження, його характеристика та етапи проведення. Типи досліджень.

Планування науково-дослідницької діяльності здобувачів освіти. Вибір теми та реалізація наукового дослідження. Основи гігієни розумової праці дослідника.

Тема 4. Логіка і структура науково-педагогічного дослідження.

Поняття методу та його характеристика. Методика дослідження, її зміст і принципи розробки. Елементи науково-педагогічного дослідження: проблема дослідження, методи, об'єкт, предмет та завдання дослідження. Обґрунтування проблеми дослідження. Основні етапи дослідження .

Тема 5. Інформаційне забезпечення наукових досліджень і академічна доброчесність.

Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні науково-педагогічних досліджень. Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній роботі. Поняття про академічну доброчесність. Інформаційна мережа Інтернет. Науковий стиль інформації.

Тема 6. Методика роботи з науковою літературою. Академічна доброчесність.

Техніка роботи з науковою літературою. Методика роботи зі спеціальною літературою. Загальні рекомендації щодо опрацювання наукових джерел та оформлення посилань. Цитування тексту. Бібліографічні вимоги до наукового дослідження. Види порушень академічної доброчесності.

Змістовий модуль 3. Методологія науково-педагогічного дослідження

Тема 7. Організація та проведення науково-педагогічних досліджень здобувачами освіти.

Система організації науково-педагогічних досліджень здобувачів фахової передвищої освіти. Види наукових студентських робіт. Робота над рефератом. Курсова робота.

Правила оформлення курсових. Вибір та затвердження теми курсової роботи. Етапи виконання курсової роботи. Вступ, його структура. Основна та заключна частини курсової роботи. Загальні вимоги до висновків. Вимоги до змісту курсової роботи. Схема викладу та обсяг курсової роботи. Загальні вимоги до оформлення курсових робіт. Рецензування. Процедура захисту курсової роботи.

Тема 8. Результати науково-педагогічних досліджень.

Наукові публікації. Основні види та функції наукових публікацій. Структура наукової статті та тез, вимоги до їх написання. Специфіка звітності щодо виконання наукового дослідження.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
лекц.		сем.	практ	лаб.	с. р.	
Змістовий модуль 1. Наука і суспільство						
Тема 1. Вступ. Наука – продуктивна сила розвитку суспільства.	5	1		2		2
Тема 2. Методологія, типологія та етапи науково-педагогічного дослідження.	5	1		2		2
Разом за змістовим модулем 1.	10	2		4		4
Змістовий модуль 2. Основи науково-педагогічного дослідження й академічна доброчесність						
Тема 3. Організаційні основи науково-педагогічних досліджень.	6	1		2		3
Тема 4. Логіка і структура науково-педагогічного дослідження.	6	1		2		3
Тема 5. Інформаційне забезпечення наукових досліджень і академічна доброчесність.	8	1		4		3
Тема 6. Методика роботи з науковою літературою. Академічна доброчесність.	8	1		4		3
Разом за змістовим модулем 2	28	4		12		12
Змістовий модуль 3. Методологія науково-педагогічного дослідження						
Тема 7. Організація та проведення науково-педагогічних досліджень здобувачами освіти.	12	2		4		6
Тема 8. Результати науково-педагогічних досліджень.	10	2		2		6
Разом за змістовим модулем 3	22	4		6		12
Разом за 3-й семестр.	60	10		22		28

Разом годин за навчальним планом.	60	10		22		28
--	-----------	-----------	--	-----------	--	-----------

6. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Науково-педагогічні дослідження, їх особливості та класифікація. Основні етапи розвитку та становлення науки.	2
2	Методологія й організація науково-педагогічного дослідження.	2
3	Види науково-педагогічних досліджень.	2
4	Вимоги до написання курсових робіт.	4
5	Форми роботи з науковою літературою. Академічна доброчесність.	4
6	Структура науково-педагогічного дослідження.	2
7	Бібліографічний опис літературних джерел.	4
8	Правила та загальні вимоги до оформлення наукових робіт здобувачів освіти. Аналіз результатів науково-педагогічного дослідження.	2
Разом		22

7. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Зміст завдання	Кількість годин
1	Історія розвитку педагогічної науки в Україні. Освіта та наука, їх взаємозв'язок і збагачення.	2
2	Історичні аспекти становлення науки.	2
3	Основи гігієни розумової праці дослідника.	4
4	Науковий стиль інформації.	4
5	Форми звітності про виконану науково-дослідну роботу здобувачами освіти.	5
6	Робота з науковою літературою.	5
7	Результати науково-педагогічних досліджень.	6
Разом		28

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти під час самостійної роботи на семінарських (практичних) заняттях

1-2 бали – здобувач фахової передвищої освіти володіє елементарними теоретичними знаннями, його відповіді правильні, але недостатньо осмислені;

завдання для самостійної роботи виконує на низькому рівні, з неточностями.

3 бали – здобувач фахової передвищої освіти на середньому рівні володіє теоретичними знаннями, його відповіді повні, але з деякими неточностями; здатний до виконання практичних завдань, однак не в повному обсязі, з помилками.

4 бали – здобувач фахової передвищої освіти володіє системними знаннями та здатністю до їх практичного застосування; правильно або з незначними помилками та в повному обсязі виконує практичні завдання.

5 балів – здобувач фахової передвищої освіти на високому рівні володіє теоретичними знаннями та здатний до їх творчого практичного використання; правильно виконує практичні завдання; активно працює над підвищенням рівня своєї професійної компетентності.

8. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекція (лекція-інформація, проблемна лекція, лекція-дискусія, лекція-демонстрація, лекція-візуалізація), практичні заняття, бесіда, розповідь, практичні та дослідні роботи, самостійна робота, спостереження, аналіз, синтез, індукція, дедукція, узагальнення, метод проєктів та ін.

2. Методи стимулювання та мотивації навчально-пізнавальної діяльності: стимулювання обов'язку і відповідальності в навчанні, опора на життєвий і професійний досвід здобувачів, створення відчуття успіху в навчанні.

9. Методи контролю

Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне, фронтальне, групове), практичні заняття, перевірка виконання здобувачами завдань самостійної роботи.

Підсумковий контроль: залік у 3-ому семестрі.

10. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з навчальної дисципліни «Основи науково-педагогічних досліджень та академічна доброчесність»

Оцінку «5», «відмінно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який на високому рівні володіє теоретико-методологічними знаннями у сфері основ наукових досліджень. Уміє максимально використовувати у педагогічній діяльності набуті знання і практичні уміння, успішно розв'язує проблеми особистісного розвитку дітей дошкільного віку, застосовує методи науково-педагогічного дослідження для вивчення освітнього процесу закладу дошкільної освіти, дотримується принципів академічної доброчесності. Виявляє високий рівень світосприйняття і світовідчуття науково-дослідного мислення, потребу в освітньо-науковій діяльності, самовдосконаленні. Демонструє готовність до ефективного здійснення освітньо-наукової діяльності в закладах дошкільної

освіти.

Оцінку «4», «добре» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який володіє навчально-програмовим матеріалом у процесі розв’язання творчих завдань із курсу, однак допускає термінологічні помилки, не завжди логічно використовує теоретичні знання. Virізняється стандартністю освітньо-педагогічного мислення. Потребує вдосконалення умінь і навичок, здобутих під час вивчення навчальної дисципліни, розвитку рівня професійної мотивації.

Оцінку «3», «задовільно» – здобувач фахової передвищої освіти, який виявляє знання і розуміння основних аспектів проблеми освітньо-наукової діяльності, проте вони недостатньо глибокі й осмислені. Інколи демонструє алогічність у відтворенні навчального матеріалу. Виявляє вміння частково аналізувати теоретичні аспекти освітніх проблем, проте робить неточні висновки. Не вміє застосувати здобуті знання для вирішення освітньо-педагогічних проблем, які виникають у процесі здійснення освітньо-наукової діяльності.

Оцінку «2», «незадовільно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об’єкт вивчення навчальної дисципліни. Демонструє елементарні знання теоретичного матеріалу. Не здобув практичних умінь і навичок, необхідних для освітньо-наукової діяльності в закладах дошкільної освіти. Не вміє логічно мислити і висловлювати свою думку.

11. Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення, періодичні видання, методичні посібники, мультимедійні презентації за змістом тем.

12. Рекомендована література

Базова

1. Академічна доброчесність: навч. посіб. / В. М. Пивоваров, О. А. Лисенко, Ю. А. Меліхова та ін.; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2025. 240 с.
2. Висоцька Л., Кирилова Д. CASE: Академічна доброчесність: навч.-метод. посіб. для педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти. Кривий Ріг: ВСП «КРФК НАУ», 2022. 60 с.
3. Гура А. М. Основи науково-педагогічних досліджень. Навчально-методичний посібник для здобувачів фахової передвищої освіти з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 012 Дошкільна освіта, 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології), 014.11 Середня освіта (Фізична культура), 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво), 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво). Кременець, 2024. 170 с.
4. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
5. Ковальчук Л. Моделювання науково-педагогічних досліджень: навч. посіб. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 520 с.
6. Колесніков О. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для студентів ВНЗ. 2-ге вид., випр. та доп. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 143 с.
7. Кришталь А. О. Академічна доброчесність: курс лекцій: навч. посіб. Черкаси: ЧПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, 2022. 124 с.
8. Методика організації науково-педагогічних досліджень: метод. посібник / Укл.: О. Є. Антонова, В. М. Єремєєва, Н. М. Мирончук. Житомир, 2018. 76 с.
9. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / за ред. В. П. Горина. Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2023. 170 с.
10. Методологія наукової діяльності: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2012. 362 с.
11. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / За заг. ред. Т. В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 272 с.
12. Основи науково-педагогічних досліджень: навч.-метод. посібник для здобув. вищ. освіти першого (бакалаврського) рівня / Уклад. О. Єрьоменко, І. Толмачова; О. Кузнецова, Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Харків, 2023. 140 с.
13. Староста В. І. Основи педагогічних досліджень: навчальний посібник для практичних занять та самостійної роботи студентів педагогічних спеціальностей. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2024. 43 с.
14. Тушева В. В. Основи науково-педагогічних досліджень: підручник. LAP LAMBERT Academic Publishing, 2024. 183 с.

Допоміжна

1. Вимоги до написання і оформлення випускних кваліфікаційних робіт

[Електронний ресурс]. Режим доступу:
<http://ed.eenu.edu.ua/upload/docs/52/6264d84a863a28f9d6344f07abfc9b71.pdf>

2. ДСТУ 3017:2015. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять [Текст]. На заміну ДСТУ 3017-95; чинний від 2016-07-01. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. IV, 38 с. (Інформація та документація).

3. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання Загальні положення та правила складання. [Чинний від 2016-07-01]. Вид. офіц. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 20 с. (Інформація та документація).

4. Про фахову передвищу освіту: Закон України від 06.06.2019 № 2745-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19>

5. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII (ст. 42 «Академічна доброчесність»). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

Інформаційні ресурси

1. <https://naqa.gov.ua/> – сайт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (матеріали з академічної доброчесності).

2. <https://www.nbuv.gov.ua/> – сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

3. <https://dnrb.gov.ua/> – сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського.